

Kvalitet i hjemmetjenestene -

opplegg og metodiske utfordringer

Nils Kristian Aarsland

Forvaltningsrevisor

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS

Bakgrunn - erfaring

- Internkontroll og kvalitet innen pleie- og omsorgstjenesten inngikk i plan for f.r. 2006 – 2007
- Erfaringer fra internkontroll-prosjektet
  - Fokuserer på kvaliteten til "tunge" brukere av hjemmetjenester (brukere 80+)
  - Ønsket å gå i dybden inne enkelte områder

Bakgrunn - samarbeid

- Vanskelig å måle kvalitet –
  - sammenligne kommuner
  - Gi kommunene mulighet for å sammenligne seg med hverandre
- Oppnå stordriftsfordeler
- Utveksling og oppbygging av kompetanse i enhetene

3

Formål og oppbygging

Del I

- Kartlegge forskjeller mellom kommunene i tilbudet av hjemmetjenester til brukere i presykehjemsfasen

Del II

- Vurdere om pleie- og omsorgstjenestene er i henhold til krav i kvalitetsforskriften

Avgrensing

- Hjemmeboende brukere over 80 år med stort behov for pleie- og omsorg
- **Del I:** Kartlegge tilbud, sammenlikne tall for ressursbruk, dekningsgrader og kvalitet
- **Del II:** Trygghet, forutsigbarhet og aktivisering
  - Også vurdert medbestemmelse og respektfull behandling
  - Vurdere kommunen mot krav i Kvalitetsforskriften og øvrige kriterier

5

Kriterier

- Sosialtjenesteloven
- Pasientrettighetsloven
- "Kvalitetsforskriften"
- Ulike veiledere
- Rundskriv og stortingsmeldinger
- Kommunens egne retningslinjer, tjenestegarantier mm

6

Metode i del I

- Dokumentgjennomgang
  - handlingsplaner, årsrapporter, serviceerklæringer, hjemmeside med mer
- Sendt "faktaark" med spørsmål til hver kommune
  - Statistikk
  - Tilbud i kommunen og rutiner
  - Offentlig tilgjengelig statistikk
  - Kostra
  - Bedrekommune.no
- Løpende kontakt med kommunen

7

Metode i del II

- Tilsvarende som i del I
  - Dokumentgjennomgang
  - Info fra kommunen
  - Bruk av tilgjengelig statistikk
- Spørreundersøkelse til i alt 265 pårørende
  - Svarprosent 31% – 73%
  - Intervju med 77 brukere
  - Gjennomgang av journaler

8

Metode del II

- Skjema til pårørende og intervjumal til samtale med bruker er like
  - Interessant å sammenlikne pårørende og brukers svar
- Åpnet for telefonintervju
  - Få benyttet dette
- 16 spørsmål med skala av typen:
  - "Svært god"
  - "God"
  - "Ikke god nok"
  - "Dårlig"
  - "Vet ikke"

Folketall og utvalg

<i>Kommunenavn:</i>	<i>Folketall 2007</i>	<i>Bruker-intervju</i>	<i>Antall pårørende som har svart</i>	<i>Svarprosent pårørende, i forhold til antall som har fått tilsendt spørreskjema</i>
Arendal	40 701	10	26	65 %
Birkenes	4 503	5	8	53 %
Froland	4 853	5	10	66 %
Gjerstad	2 519	5	8	53 %
Grimstad	19 809	5	8	40 %
Kristiansand	78 919	10	20	59 %
Lillesand	9 238	5	10	66 %
Risør	6 888	5	10	66 %
Songdalen	5 728	2	4	31 %
Søgne	10 050	5	7	47 %
Tvedestrand	5 874	5	9	60 %
Vegårshei	1 884	5	11	73 %
Vennesla	12 776	5	6	40 %
Åmli	1 836	5	7	46 %

Disposisjon del II

- Trygghet
  - Kompetanse, sykefravær og vikarbruk
  - Trygghetsalarm
  - Hjemmesykepleie og bosted
  - Informasjon og dokumentasjon
  - Opplevd trygghet
- Medbestemmelse og respekt
- Forutsigbarhet
  - Personer å forholde seg til og oppmøte
- Aktivisering
  - Trim el annen fysisk aktivitet
  - Tilbud om aktiviteter
  - Sosial kontakt og transport

11

Metodiske utfordringer

- Sammenligne data
- Utfordrende å finne egnede brukere i målgruppen
  - Ressurskrevende
  - Anonymitet er utfordrende
- Spørreundersøkelsen ikke representativt, anse som stikkprøve-kontroll
- Lite konkrete kriterier